1843. N°. 147.

ARNHEMSCHE COURANT.

De prijs dezer Courant, die geregeld *vijfmaal* 's weeks wordt uitgegeven, en wel op *Zondag*, *Dingsdag*, *Woensdag*, *Donderdag* en *Zaturdag*, is *f* 5 in de drie maanden.

WOENSDAG 13 DECEMBER.

De prijs der Advertentiën is, van *een* tot *vijf* regels *f* 1.00, en voor elken regel daarboven 20 centen, behalve 35 centen zegelregt, voor elke plaatsing.

Buitenlandsche berigten.

GRIEKENLAND.

Ancona, 27 *nov.* Het getal der afgevaardigden, welke bij de opening der nationale vergadering te Athene tegenwoordig waren, beliep meer dan 220. Het wettig dantal is slechts 180. Het overschot is te verklaren uit de omstandigheid, dat in vele provinciën dubbele verkiezingen plaats vonden. In het Grieksche dagblad *Elpis* (de hoop) lazen wij, dat de zwarigheden, welke door deze dubbele verkiezingen dreigden te ontstaan, zijn uit den weg geruimd door de commissie, tot het onderzoek der verkiezingen ingesteld. Met vreugde bemerken wij, dat men onder de afgevaardigden slechts ééne stem hoort, hoe noodig het zij de eendragt te bewaren en de wederkeerige regten van koning en volk op eene wettige wijze te verzekeren. Niemand van invloed denkt er aan, de monarchie van de tot haar bestaan noodige waarde te berooven, noch haar de voorregten te ontnemen, zonder welke zij hare taak niet vervullen kan. (*A. A. Z.*)

ENGELAND.

Londen, 8 *dec.* Allerwege bereiden zich de partijen voor tot de parlementaire worsteling, welke echter eerst in Februari aanvangt. De vereeniging tegen de graanwetten werft overal aanhangers. Liverpool heeft bereids het voorbeeld van Manchester nagevolgd. Thans wordt de stad Glascow geëxploiteerd. De strijd is eigenlijk tusschen nijverheid en landbouw, doch waarbij en tories en whigs hunne stelling behouden.

— Bij een te Limerick gehouden gastmaal ter eere van den heer *O'Brien*, wegens zijne toetreding tot de zaak der Unie-verbreking, heeft de heer *O'Connell* deze bijzonderheid doen kennen, dat hij openingen van de zijde der regering heeft ontvangen, volgens welke men alle vervolgingen tegen hem zoude hebben laten varen, bijaldien hij van zijne zijde er in bewilligen wilde zijne oogmerken ten opzigte van Ierland niet verder door te drijven. Hij had echter geweigerd.

FRANKRIJK.

Parijs, 9 *dec.* De hertog *van Bourdeaux* is begonnen eene officiële houding voor de staatkundige wereld aan te nemen. Zie hier den brief, dien hij aan den den heer *de Chateaubriand*, heeft geschreven, tevens met het antwoord van dezen laatste, en welke de legitimistische bladen mededeelen, met de bijvoeging, dat zij die brieven hebben ontvangen om dezelve openbaar te maken:

Londen, 4 *december* 1843.

Mijnheer de Burggraaf de Chateaubriand!

Op het oogenblik, dat ik de smart zal ondervinden mij van u te scheiden, moet ik u nogmaals mijne bijzondere erkentelijkheid te kennen geven voor het door u op vreemden bodem aan mij gebragte bezoek en u al het genoegen mededeelen, hetwelk ik heb ondervonden, toen ik u weder zag en met u heb gesproken over *de groote belangen der toekomst*. Mij alzoo in volkomen overeenstemming van gevoelens en denkwijze bevindende, zie ik met blijdschap, dat de door mij in ballingschap gekozen gedragslijn, alsook de genomen positie in alle opzigten overeenstemmend zijn met de raadgevingen, welke ik van uwe veeljarige ondervinding en uw verlicht oordeel heb verlangd te ontvangen. Ik zal derhalve met nog meer vertrouwen en volharding op den weg, dien ik mij heb afgebakend, blijven voortschrijden.

Gelukkiger dan ik, zult gij weldra ons dierbaar vaderland wederzien. Zeg aan Frankrijk hoeveel liefde mijn hart voor hetzelve in zich sluit. Ik kies met welgevallen tot mijnen tolk deze voor Frankrijk dierbare stem, die de monarchale beginselen en de nationale vrijheden ten allen tijde zoo roemrijk heeft verdedigd.

Ik herhaal u, mijnheer de burggraaf, de verzekering mijner opregte vriendschap. (Get.) HENRI.

Antwoord van den burggraaf *de Chateaubriand*:

Londen, 5 *december*, 1843.

Monseigneur!

De blijken uwer achting zouden mij tot troost kunnen verstrekken voor al de ondervonden vernederingen, maar zoodanig als zij worden uitgedrukt zijn zij meer dan welwillend voor mij; zij openen eene tweede wereld, een ander heelal doet zich aan Frankrijk op. Met tranen in de oogen begroet ik de toekomst, welke gij voorspelt. Gij, die aan niets schuld hebt en wien men niets kan verwijten, dan afstammeling te zijn van het geslacht van *Saint Louis*, zoudt gij dan de eenige ongelukkige zijn onder de jongelingschap, die de oogen opwaarts rigt?

Gij zegt, dat ik, gelukkiger dan gij, naar Frankrijk wederkeer. *Gelukkiger dan gij?* Dit is het eenige verwijt, hetwelk gij aan uw vaderland zoudt kunnen maken! Neen, prins, ik kan nooit gelukkig zijn zoolang gij het geluk niet deelt. Ik heb nog slechts korten tijd te leven, dit is mijn troost. Ik verzoek u, somwijlen aan uwen ouden dienaar te denken, wanneer ik er niet meer zal wezen.

Ik ben met diepen eerbied, monseigneur, uw zeer nederige en zeer gehoorzame dienaar.

(*Get.*) CHATEAUBRIAND.

Binnenlandsche berigten.

's Gravenhage, 11 *dec.* In de zitting van de Tweede Kamer der Staten-Generaal, van heden, zijn ingekomen twee ontwerpen van wet, het eene strekkende tot *regeling van den achterstand van 1840 en vroeger*, het andere tot *aanvulling van de middelen tot dekking van de uitgaven, begrepen in de begrooting over de jaren 1844 en 1845.*

Wat het *eerste* ontwerp aangaat, blijkt daaruit, dat er, tot regeling van den geheelen achterstand van 1840 en vroeger, nog eene som van *f* 4,300,000 gevorderd wordt, welke gevonden zal worden uit eene belasting op de bezittingen, waarvan hier onder gesproken wordt.

Wat de tweede voordragt betreft, wordt daarbij voorgesteld, om, ter verdere goedmaking van de uitgaven, begrepen in de begrooting over 1844 en 1845, boven de vroeger reeds vastgestelde middelen, nog aan te wijzen de volgende:

a. Twee opcenten op den accijns op het binnenlandsch en het buitenlandsch gedistileerd, benevens op het collectief zegel, daartoe behoorende en op de vervoerbiljetten over al de accijnsen;

b. Twaalf meerdere opcenten op het regt van successie;

c. De inkomsten, ontvangen wordende bij den Hoogen Raad van Adel en bij de directie van het grootboek der nationale schuld.

Bovendien wordt tot dekking der uitgaven, begrepen in de begrooting over 1844, aangewezen eene som van *f* 5,000,000, uit de opbrengst der buitengewone belasting op de bezittingen.

Bij dit ontwerp wordt eindelijk vastgesteld, dat de tot dekking der uitgaven, begrepen in de begrooting over 1845, benoodigde middelen; boven en behalve de reeds aangewezene, vóór het einde van het jaar 1844, bij de wet geregeld zullen worden.

Uit eene nota, bij dit ontwerp gevoegd, blijkt:

Dat de inkomsten voor 1844 vroeger geraamd waren op:	*f* 70,321,263,66
Welke som is verminderd met de vroeger ontworpene belasting op de inkomsten	5,250,000,00
Waardoor de inkomsten teruggebragt zijn tot eene som van	65,071,263.66
De middelen zullen thans worden aangevuld met:	
1o. uit de belasting op de bezittingen	5,000,000
2o. » » verhooging der raming van de accijnsen op suiker, geslagt, zout en zeep, met het collectief zegel (te verkrijgen door verbetering dier wetten)	242,000
3o. de reeds bepaalde opcenten	97,460
4o. twee nieuwe opcenten op het binnen- en buitenlandsch gedisteleerd en de vervoerbiljetten	69,600
5o. twaalf nieuwe opcenten op de successie-regten	264,000
6o. de inkomsten van den Hoogen Raad van Adel en van het grootboek der Nationale schuld	27,000
Totaal der raming	*f* 70,771,323,66

Bij deze stukken is eene breedvoerige memorie van toelichting gevoegd. Daarin wordt betoogd, dat de regering, voor zoo veel in haar was, de uitgaven van het rijk tot het strikt noodzakelijke heeft teruggebragt, maar dat zij oordeelt, dat de bezuinigingen derzelver uiterste grens hebben bereikt. Zij toont het belang aan, dat het crediet van den staat door eenen krachtigen maatregel voor nu en het vervolg worde geschraagd. De omstandigheden eischen, volgens de memorie, het uitschrijven van eene buitengewone belasting. Die belasting zal voor eens worden geheven. Zij zal zijn eene belasting op de bezittingen. Zij, die haar kunnen dragen, zullen getroffen worden. De nijvere midden-klasse wordt daardoor minder, de mingegoede in het geheel niet gedrukt. Ook de inkomsten der ingezetenen zullen onder den maatregel begrepen worden, waaraan, volgens eene bij de wet vast te stellen vermenigvuldiging, eene kapitaals-waarde gegeven wordt. De bezittingen der burgeren, daaronder begrepen de inkomsten, tot bezittingen herleid, worden op 2300 à 2400 millioenen geraamd. Er wordt voorgesteld om *een en een half percent* van die bezittingen te vorderen.

Het bedrag, hetwelk men door deze buitengewone belasting hoopt te verkrijgen, beloopt vijf en dertig millioenen guldens, waarmede onder anderen gedekt zullen worden:

1o. de achterstand van 1840 en vroeger	*f* 4,300,000
2o. die van 1841, 1842 en 1843	» 17,000,000
3o. de dienst van 1844	» 5,000,000

Intusschen zal de regering door het openstellen eener vrijwillige leening, tegen 3 pCt., eene poging aanwenden, om het heffen der belasting voor te komen. Voorts zal er gelegenheid worden gegeven, om eene grootere som, dan het bedrag van hetgeen men in de belasting verschuldigd is, in de schatkist te storten, of wel eene daarmede gelijk staande waarde in staatsschuld te leveren. Eindelijk zal men de ingezetenen in de mogelijkheid stellen, om door eigene aangifte de openbaarmaking en nasporing der fortuinen voor te komen. Om het den ingezetenen gemakkelijk te maken, zal de voldoening der belasting over twee jaren worden omgeslagen.

Tot geruststelling van de vertegenwoordigers vestigt

de regering een blik op de toekomstige ontwerpen tot verder herstel van 's rijks geldmiddelen. Het *eerst* komt daarbij in aanmerking eene conversie, waartoe het te gelde maken der Belgische inschrijving, naar men zich vleit, eene gunstige gelegenheid zal aanbieden. De regering zegt de aanbieding van een daartoe strekkend voorstel toe; zij vertrouwt, dat een goede uitslag van eene conversie eene besparing van twee à twee en een half millioen zal opleveren.

Ten tweede heeft de regering het oog op eene gedeeltelijke aflossing van de schuld aan de handelmaatschappij.

Een en ander maakt de hoop levendig, dat het niet noodzakelijk zal zijn voor 1845 en volgende jaren, verder eenige buitengewone hulpmiddelen aan te wenden.

Eindelijk, wordt aan de Kamer medegedeeld, dat Z. M. koning *Willem Fredrik*, graaf *van Nassau*, zich bereid verklaard heeft, om uit bijzondere middelen, op eene krachtdadige wijze, tot de redding uit den financiëlen nood, mede te werken. Tot dat einde zal Z. M. eene som van *tien millioenen* guldens, tegen drie pCt., aan den lande voorschieten, indien de ontwerpen, betrekkelijk den achterstand, enz., welke aangeboden worden, kracht van wet zullen hebben erlangd.

Dat aanbod is door Z. M. den tegenwoordigen koning welwillend aangenomen. Vooraf heeft Z. M. de graaf *van Nassau* vier millioen gulden ten offer gebragt, vorderende Z. M. namelijk, aan voorschotten aan verschillende ondernemingen, als aan het kanaal naar Terneuzen, van Voorne, enz., eene som van ƒ4,259,241. De verschillende belangen, in deze ondernemingen betrokken, wenscht Z. M. zoodanig geregeld te zien, dat de schatkist daarvan geen bezwaar, wel voordeel, geniet, opdat hoogstdezelve — gelijk gezegd wordt in den brief aan den tegenwoordigen koning; die aan de Kamer mede is overgelegd — opdat hoogstdezelve niet verloochene de beginselen, welke hem steeds geleid en zoo dikwerf bewogen hebben, om aanzienlijke sommen ten behoeve van hetgeen het dierbaar vaderland in zijne oogen vorderde, in de waagschaal te stellen, ja zelfs, zoo noodig, op te offeren.

In verband hiermede wenschte de graaf ook bij te dragen tot leniging, zoo veel mogelijk, van den moeijelijken toestand, waarin zich 's rijks financiën bevinden, ten gevolge der mindere prijzen van de Oost-Indische voortbrengselen en van de vermindering in de algemeene welvaart, welke het te hopen is, dat slechts tijdelijk wezen en ophouden zal met de oorzaken, welke die hebben aangebragt.

De graaf droeg kennis van de wijze, waarop Z. M. zich voorstelt, in dien toestand te voorzien, en hij is, alzoo hij daarin waarborgen voor de toekomst erkent, naar aanleiding van dit een en ander te rade geworden, Z. M. aan te bieden:

1o. Ten behoeve van den staat af te zien van alle vordering, welke hij ter zake van voorschotten voor het kanaal van Gent naar Terneuzen is hebbende;

2o. Dat zijne vordering op het kanaal van Voorne bepaald worde op eene ronde som van ƒ 2,000,000;

3o. Terug te geven al de obligatiën op het kanaal de Grift;

4o. Toe te stemmen, dat hij voor de vorderingen, welke hem verschuldigd blijven, geen ander of verder regt van aanspraak op den staat zal hebben, dan voor zoo verre de zuivere inkomsten van de beide kanalen (die van Voorne en van de Grift) zullen strekken, om hem in de eerste plaats drie ten honderd aan jaarlijksche rente, en vervolgens zoo mogelijk achtereenvolgende de aflossing te doen geworden;

En 5o. Om aan 's rijks schatkist, in zoodanige termijnen, als welke nader geregeld zullen worden, doch waarvan de laatste op 1 februarij 1845 verschijnen zal, *à pari* voor te schieten eene som van *tien millioen guldens*, waarvoor den graaf geene hoogere rente dan van 3 pCt. 's jaars zal worden uitgekeerd, en waarvoor hij zal bekomen inschrijvingen op een krachtens de voor te dragen wet, ten behoeve eener vrijwillige leening, ad 3 pCt., daar te stellen grootboek van nationale schuld; hopende de graaf ten slotte, door middel van deze opoffering, ook vrijgesteld te blijven van alle verdere bijdragen.

Nog is in deze zitting beraadslaagd over de wetsvoordragt, betrekkelijk den inkoop en de aflossing van chuld over 1843; nadat eenige leden en de minister *ad interim* voor de financiën het woord hadden gevoerd, is deze voordragt met 38 tegen 10 stemmen aangenomen.

VOORLOOPIG VERSLAG *van de centrale afdeeling over de hoofdstukken* II, VIII *en* IX *B, van de ontwerpen staats-begrooting voor* 1844 *en* 1845.

De ontwerpen van wet betrekkelijk de hoofdstukken II, VIII en IX B der algemeene staats-begrooting voor 1844 en 1845, bij koninklijke boodschap van 22 november [illegible] ter overweging aan de Tweede Kamer ingezonden, zijn in de afdeelingen dier Kamer door een afwisselend getal van 33 tot 45 leden onderzocht geworden.

Alvorens bij dit verslag de uitkomsten te doen kennen, welke dat onderzoek met betrekking tot ieder der voorzeide hoofdstukken heeft opgeleverd, moet de centrale afdeeling te dezer plaatse mededeelen, dat onderscheidene leden den wensch hebben geuit, dat moge worden voldaan aan de bepalingen van artikelen 126 en 59 der grondwet ten aanzien van de mededeeling van het jaarlijksch verslag wegens het gebruik der geldmiddelen en van de laatst afgeslotene staatsrekening, mitsgaders van de laatst ingekomen staten van ontvangsten en uitgaven van 's rijks Overzeesche bezittingen, waarvan men de overlegging, ter bevordering van een meer volledig overzigt van den staat van 's lands financie-wezen, zou verlangen zoo veel mogelijk bespoedigd te zien.

HOOFDSTUK II.

Hooge kollegiën van staat.

Afdeeling II. *De raad van state.* Het door de regering in de memorie van toelichting vooruitgezette beginsel, op grond waarvan de toelaag, door het oudste lid van den raad van state genoten wordende, op de begrooting is behouden, is bijkans door alle leden met nadruk bestreden geworden. Men begreep algemeen, dat ambtenaren in den regel geene aanspraak kunnen maken om de bezoldiging, die zij eens genoten hebben, gedurende hun geheel leven te blijven genieten, ook dan wanneer de diensten, die van hen gevorderd worden, van aard veranderd te zijn, of daaraan, uit hoofde van tusschenbeide gekomen omstandigheden, eene mindere bezoldiging is verbonden. De regering zelve scheen vroeger dit gevoelen mede te hebben aangekleefd, zoo als gebleken was uit hare voordragt omtrent de regterlijke organisatie, en ook laatstelijk door de beraamde tractements-verminderingen bij de departementen van financiën en oorlog nader is bewezen.

En wat de gevolgtrekking aanbelangt, die uit de aanneming van het hoofdstuk voor de binnenlandsche zaken is afgeleid, zoo heeft men bijkans eenstemmig verklaard, zich met de wijze van opvatting der regering te dien opzigte niet te kunnen vereenigen. Men meende toch, dat de beslissing der Kamer omtrent het eene hoofdstuk der begrooting in geen geval iets kon benemen van de vrijheid der leden, om naar hun beste inzigt en wetenschap de overige hoofdstukken te beoordeelen. Daarteboven moest zoodanige beslissing geenszins geacht worden afhankelijk te zijn van het oordeel omtrent ieder afzonderlijk gedeelte, maar van het gevoelen omtrent den gapschen zamenhang en het geheel van het hoofdstuk, waaruit alzoo volgen moest, dat een bezwaar, hetwelk in het eene geval geoordeeld is niet voldoende te zijn om tot afstemming te moeten leiden, in het andere, daarentegen, in verband met de overige deelen van het hoofdstuk en de omstandigheden, waaronder de overweging daarvan plaats heeft, zeer wel tot eene tegenovergestelde beslissing aanleiding zou kunnen geven. Ook moest niet uit het oog worden verloren, dat de aanneming der begrooting van binnenlandsche zaken is geschied gedurende eene vorige zitting en door eene andere Kamer, welker besluiten geene verbindende kracht uitoefenen voor eene volgende vergadering, daar iedere vergadering als een nieuw zamengesteld ligchaam beschouwd moet worden.

De slotsom derhalve was, dat de tegenwoordige leden niet konden geacht worden het door de regering ingeroepen beginsel te hebben gehuldigd, evenmin als de regering, door de aanneming van de begrooting van binnenlandsche zaken, waarvan de vastgestelde sommen dan toch maar als *maximum* van uitgaaf te beschouwen zijn, zich behoeft te laten terughouden, om ook met opzigt tot dat departement op het bedoelde beginsel terug te komen.

Onderscheiden leden hebben dan ook aangedrongen op de weglating van de alhier uitgetrokkene afloopende toelage, waarvan het voordurend genot, in de tegenwoordige omstandigheden, hun voorkwam niet te kunnen worden verdedigd.

Met betrekking tot de voorgestelde vermindering van het tractement van den secretaris van staat, vice-president van den raad van state, hebben sommige leden geoordeeld, dat door de regering geenszins stelselmatig is te werk gegaan. Die leden waren namelijk van gevoelen, dat het tractement van dien staatsambtenaar, zoo als hetzelve thans wordt voorgedragen, òf te hoog òf te laag gesteld is, omdat, bijaldien hij als minister behoorde te worden aangemerkt, hij aanspraak zou hebben kunnen maken op de volle bezoldiging, tot dusverre door hem genoten, doch in het tegenovergestelde geval, naar inzien dier leden, niet in de termen zou vallen om hooger te worden beloond, dan de voorzitter van het hoogste regterlijke collegie.

Met betrekking tot de plaats gehad hebbende organisatie van het personeel bij den raad van state, is opgemerkt geworden, dat de maatregel, om ambtenaren in de kracht hunner leven te pensioneren en gelijktijdig ter hunner vervanging anderen aan te stellen, uit het oogpunt van bezuiniging althans geenszins vrij van bedenkingen is te achten.

Afdeeling III. *De Algemeene Rekenkamer.* Bij vergelijking van de thans voorgedragen sommen voor deze afdeeling met de vorsjarige raming, blijkt dat het artikel voor [illegible] ren, geëmploijeerden en bedienden, eene vermindering van f 4000 heeft ondergaan. Wanneer men in aanmerking neemt de hooge noodzakelijkheid, om de maatregelen van vereenvoudiging en bezuiniging over alle takken van bestuur uit te strekken, en zich daarbij herinnert, dat de Nationale Rekenmaker op de begrootingen van de jaren 1806 en 1808 slechts voor de som van ongeveer f 64,000 in gewone uitgaaf uitgetrokken was, terwijl daarvoor thans f 118,700 worden aangevraagd, — dan zoude men onwillekeurig tot het vermoeden geleid worden, dat de inrigting van het collegie op den tegenwoodigen voet voor te kostbaar te houden is en voor inkrimping vatbaar. Dit vermoeden wordt versterkt door de opmerking, dat alleen voor boden en adsistentboden eene som van ƒ5,360 is voorgedragen, hetgeen voor de behoeften van een collegie, hetwelk niet dagelijks naar buiten werkt, als zeer hoog wordt beschouwd.

Aan den anderen kant moet worden erkend, dat, bij de groote uitbreiding, die aan de werkzaamheden van het collegie, sedert de invoering van deszelfs nieuwe instructie, is gegeven, het eenigzins moeijelijk valt reeds nu met zekerheid te bepalen, op welk onderdeel van deze afdeeling, zonder belemmering van de dienst, zou kunnen bezuinigd worden, en of het tegenwoordig getal ambtenaren, die bij het collegie werkzaam zijn, voldoende is en behouden moet worden, of wel zonder ongerief vermindering zou kunnen ondergaan. Daar nu, volgens art. 5 der instructie, de aanstelling der ambtenaren bij de rekenkamer geschiedt op de voordragt van het collegie zelf, zoo wenschte men van de regering te vernemen, eensdeels of tot de voorgedragene vermindering van de som op art. 2 dezer afdeeling uitgetrokken, na ingewonnen advies van het collegie is besloten, anderdeels of dat collegie zich ook heeft verklaard ten aanzien van de mogelijkheid, om meerdere vereenvoudigingen en bezuiniging in hare administratie in te voeren.

Afdeeling V. *De Hooge Raad van Adel.* Ten einde de voorgedragen uitgaven bij deze afdeeling, welke thans voor het eerst op de staats-begrooting wordt aangetroffen, met juistheid te kunnen beoordeelen, acht men volstrekt noodig om vooraf te worden ingelicht ten aanzien van onderscheidene punten, waaromtrent bij de memorie van toelichting geene opheldering is gegeven.

Men verlangt daartoe bekend te worden gemaakt met den aard en den omvang der werkzaamheden van den Raad van Adel, zoomede met den aard en het bedrag van de gewone inkomsten, waarvan in de memorie gewag is gemaakt. Ook wenscht men te vernemen, of de *jura* of *leges* door den raad naar vaste bepalingen worden geheven, en of daaromtrent steeds op eenen eenparigen voet wordt gehandeld. Eindelijk heeft men, met betrekking tot het fonds van den Hoogen Raad, eene opgave gevraagd nopens den *aard*, de *herkomst* en het *bedrag* van hetzelve, zoomede eenige meerdere opheldering ten aanzien van de wettelijke bestemming, die naar het voornemen der regering, aan het saldo van dat fonds zoude worden gegeven.

Ofschoon eerst na het bekomen van deze inlichtingen de gelegenheid zal ontstaan om de hier voorgedragene uitgaven naar eisch te kunnen waarderen, zoo heeft de groote meerderheid evenwel reeds voorshands verklaard van gevoelen te zijn, dat het bedrag der tractementen veel te hoog is opgevoerd en de inrigting zelve van het collegie, bepaaldelijk wat het personeel betreft, ook op eenen te kostbaren voet geschoeid is. Dat de regering zelve overtuigd is van die mogelijkheid, om ten deze meer te bezuinigen, is gebleken uit het door haar aangekondigde voornemen, om het cijfer der uitgaven allengskens te verminderen; ofschoon men zich niet wel heeft kunnen verklaren, waarom zij niet reeds aanstonds tot het invoeren der mogelijk geachte bezuinigingen besloten hebbe, maar, in tegenstelling van hetgeen bij andere administratiën heeft plaats gehad, die bezuinigingen tot een volgend tweejarig tijdvak heeft verdaagd, zoo als ten minste uit de onderhavige voordragt, die voor 1845 dezelfde sommen als voor 1844 behelst, schijnt afgeleid te moeten worden.

Ook daaromtrent zou men verlangen nadere inlichtingen te bekomen en voorts te vernemen, of het de bedoeling is, dat voortaan al de inkomsten van den Raad van Adel onder de raming der middelen zullen worden opgenomen en of daarbij mitsdien alnog eene bijzondere voordragt moet worden te gemoet gezien.

Afdeeling VII. *Pensioenen.* Van het totaal bedrag der pensioenen, tot dit hoofdstuk behoorende, ad f 43,015, is bij het slot van den overgelegden staat der gepensioneerden, ten gevolg der herziening krachtens het besluit van 29 augustus 1842, n°. 108, eene som van f 611 afgetrokken. Men verlangt te vernemen, of die aftrek het eenige gevolg is geweest der gedachte herziening, voor zoo veel het IIde hoofdstuk betreft; in welk geval men niet aarzelt dien maatregel geheel onvoldoende te verklaren. Ook zoude men verl

[illegible], dat ware aangeduid, welke pensioenen in dien aftrek [illegible] zijn.

[illegible] heeft men opgemerkt, dat de overgelegde pensioen-[illegible] niet volledig is, daar dezelve, onder anderen, de kwa-[illegible] van de gepensioneerde, vermeld sub n°. 11, niet doet [illegible], terwijl op dien staat ook eenige gepensioneerden [illegible], die tot andere hoofdstukken schijnen te behoo-[illegible], zoo als het geval is met die, vermeld sub n°. 2689, [illegible] en 3538.

[illegible] is door onderscheidene leden de bedenking ge-[illegible], dat op dien staat gepensioneerden zijn gebragt, die, tevens voor werkelijke functien bezoldigd zijnde, ten gevolge van deze cumulatie een hooger inkomen genieten, dan waarop [illegible] aanspraak zouden kunnen maken.

HOOFDSTUK VIII.

Departement van marine.

[illegible] leden hebben verklaard niet te kunnen toegeven, dat de Kamer, met het vorige ontwerp van begrooting van het departement van marine af te stemmen, niet mede eene ver-[illegible] van het eindcijfer dier begrooting op het oog zoude [illegible] hebben. Hetgeen daaromtrent in het voorloopig verslag omtrent dat ontwerp is aangemerkt, moest, hunnes inziens, voor het individuele gevoelen van eenige leden, niet voor het oordeel der Kamer worden gehouden, terwijl de ongunstige bijzonderheden, die sedert met opzigt tot den toestand van 's lands financiën zijn bekend geworden, in ieder geval, eene verandering van denkwijze genoegzaam zouden kunnen regt-[illegible] en het verlangen wettigen, om de besparingen, die op de administratie te verkrijgen zijn, niet uitsluitend tot vermeerdering van de active zeemagt, maar tevens tot ver-[illegible] van het cijfer der begrooting te doen strekken.

De groote meerderheid intusschen, heeft zich met dit gevoelen niet vereenigd, maar gemeend te kunnen berusten in de opvatting der regering ten aanzien van de redenen, welke geleid hebben tot het afstemmen van het vroeger ingediende ontwerp; hetgeen alzoo in zich sluit de goedkeuring van het voornemen der regering, om de verkregene besparingen tot vermeerdering en verbetering van de active zeemagt dienstbaar te maken.

Afdeeling I. *Kosten der administratie.* De kosten van het administratief beheer der marine zijn aan de meeste leden, ook na de vermindering, welke dezelve hebben ondergaan, voorgeschenen te hoog gesteld en voor meerdere inkrimping vatbaar te zijn. Men meende, dat eene doorgaande en algemeene vereenvoudiging van de administratie van al de maritime etablissementen tot veel gewigtiger uitkomsten zoude geleid hebben, dan thans verkregen zijn. Naar het oordeel dier leden toch, moet de bezuiniging, welke op deze afdeeling laatstelijk is daargesteld, in sommige opzigten slechts als schijnbaar aangemerkt worden, daar dezelve voor een groot gedeelte is verkregen door middel van overschrijving van de bezoldigingen van de militaire ambtenaren bij de etablissementen op de kosten van het personeel onder de 4de afdeeling, waardoor dus inderdaad geene besparing is te weeg gebragt.

Met opzigt tot de voorgenomen afschaffing van de werf te Hellevoetsluis, had men gewenscht in de memorie van toelichting eene bepaalde en duidelijke opgave te hebben gevonden van het juiste beloop der besparing, welke over elk der jaren 1844 en 1845 door dien maatregel zal worden verkregen. Men stelt er te meer prijs op, om zoodanige opgave alsnog te ontvangen, omdat voorshands door sommige leden betwijfeld is geworden, of die besparing wel van genoegzaam belang te achten zij om te kunnen opwegen tegen de schade, welke door den voorgenomen maatregel aan de welvaart eener kleine stad, die van de werf bijkans uitsluitend bestaat, zal worden toegebragt, en of men niet, met behoud dier inrigting, dezelfde geldelijke resultaten langs eenen anderen weg, bij voorbeeld door de kostbare administratie der grootere etablissementen eenigzins meer in te krimpen, zoude hebben kunnen te weeg brengen.

Overigens is de zaak zelve der afschaffing van de werf te Hellevoetsluis op zeer verschillende wijze beoordeeld geworden; doch heeft de meerderheid der leden gemeend te dien aanzien in de beschikking der regering te moeten berusten.

De leden eener afdeeling hebben verlangd de redenen te vernemen, die geleid hebben, om het etablissement Willemsoord tot eene afzonderlijke en op zich zelve staande directie te vormen, en om voorts eenige inlichting te bekomen aangaande den invloed, welken de daarstelling dier afzonderlijke directie op het cijfer van dit artikel uitoefent.

Ook hebben onderscheiden leden den wensch uitgedrukt, dat de regering met kracht werkzaam blijve om de misbruiken te keer te gaan, die, schoon in eene mindere mate, echter nog steeds bij de maritieme etablissementen plaats hebben en belangrijke schaden aan het rijk berokkenen.

De som van *f* 20,000, onder n°. 12 van deze afdeeling voor reis- en verblijf-kosten uitgetrokken, is, bij den bezwaarden toestand van 's lands geldmiddelen, aan vele leden voorgekomen eenigzins overdreven te zijn. Men had althans wenschelijk geacht, dat omtrent dezen post bij den toelichtenden staat eenige opheldering ware gegeven, op de mededeeling waarvan, ter betere beoordeeling van de onderwerpelijke uitgave, alnog wordt aangedrongen.

Afdeeling II. *Kosten, enz.* Blijkens de laatst ingezonden staatsrekening (pag. 61.) bestaat er een fonds van bakengelden, aldaar gebragt tot de som van *f* 415,889.50. Men wenscht te vernemen, of er eenig verband bestaat tusschen dat fonds en de uitgaven wegens de kust- en oeververlichting, en of daaruit niet voor het geheel, of althans voor een gedeelte, de gelden zouden kunnen gevonden worden, welke geacht worden benoodigd te zijn tot den, zoo wenschelijken aanbouw van nieuwe lichttorens en licht-opstanden en de verbetering der kustverlichting in het algemeen.

Afdeeling III. *Materieel der zeemagt.* Volgens den overgelegden toelichtenden staat, is voor het jaar 1845, onder het 3de artikel van deze afdeeling, voor daggelden en toelagen der werklieden van het etablissement te Rotterdam, ruim *f* 63,000 meer uitgetrokken, dan voor het jaar 1844. Dit verschil wordt bij den staat opgegeven als het gevolg van de overbrenging van het personeel der werf te Hellevoetsluis; doch bezwaarlijk kan men zich verklaren, dat die geheele som zoude benoodigd zijn voor het bij den staat aangewezen niet zeer talrijk personeel, en verlangt men derhalve eenige ophelderingen daaromtrent te bekomen.

Afdeeling IV. *Kosten van het personeel.* Met betrekking tot de sommen, onder art. 1 voor het instituut te Medemblik voorgedragen, heeft men opgemerkt, dat de vermindering van *f* 1000, welke dit artikel heeft ondergaan, verkregen is door de overbrenging van de helft van het tractement van den militairen kommandant op no. 1 van deze afdeeling, — en wijders, dat deze bezoldiging, welke op de vorige begrooting tot *f* 4600 was uitgetrokken, bij de tegenwoordige tot *f* 6000 is voorgedragen, zoodat er op dit artikel verhooging, in stede van vermindering, schijnt te hebben plaats gehad.

Ofschoon de leden in het algemeen geene bedenking hebben ingebragt tegen het beginsel, om een zeker getal jongelingen, geheel of gedeeltelijk voor rekening van den staat, tot de zeedienst op te leiden, zoo heeft men nogthans het verlangen te kennen gegeven, om ingelicht te worden opzigtens de regelen, welke de regering bij het toekennen van dat voorregt pleegt in acht te nemen, daar men van gevoelen is, dat hetzelve alleen ten behoeve van onbemiddelde zoons van verdienstelijke zeelieden zou behooren toegepast te worden.

Afdeeling VII. *Pensioenen, enz.* Op de lijst van de afloopende betalingen wordt thans gevonden het tractement van een vice-admiraal en twee schouten-bij-nacht. In verband met artikel 1 der IVde afdeeling, alwaar onder het vaste corps der marine gebragt zijn de tractementen van twee vice-admiraals en vier schouten-bij-nacht, veronderstelt men, dat in dezen een abuis is ingeslopen, omdat bij slotsom thans *f* 12,000 voor tractementen van vlag-officieren te veel wordt voorgedragen, hetgeen men vertrouwt dat de bedoeling niet zal geweest zijn.

Voorts zijn nog, met betrekking tot deze afdeeling, de volgende bedenkingen in het midden gebragt:

Vooreerst heeft men, ten aanzien van den hier gebragten aftrek ter somme van *f* 1,290, wegens eene plaats gehad hebbende herziening der pensioenen, dezelfde aanmerking als op het IIIde hoofdstuk gemaakt, en de vraag gedaan, of die aftrek als het eenige gevolg van de bij koninklijk besluit van 29 augustus 1842 bevolene herziening moest beschouwd worden. Ook wenscht men te vernemen, of bij het koninklijk besluit, dd. 28 october 1843, waarvan bij den toelichtenden staat melding is gemaakt, ook soms eenige nieuwe grondslagen tot regeling van het bedrag der pensioenen en van de aanspraak op dezelve zijn vastgesteld, in welk geval men gaarne van dit besluit mededeeling wenschte te bekomen.

Ten andere is opgemerkt, dat door een aantal personen, die, blijkens de aanteekening in de kolom van aanmerkingen, vroeger slechts eene gratificatie voor den tijd van een jaar hebben genoten, thans een doorloopend pensioen, immers over het geheele tweejarig tijdvak, wordt aangevraagd, waarvan men de aanleidende oorzaak wenscht te vernemen.

Eindelijk heeft het de aandacht van sommige leden getrokken, dat op de overgelegde pensioen-lijst onder de gepensioneerden van den staat worden gevonden ouders en *gehuwde* dochters van overleden zeelieden. Men verlangt te worden ingelicht, of zulks in overeenstemming is met de bestaande bepalingen nopens de toekenning van pensioen.

HOOFDSTUK IX, B.

Departement van financiën.

De regeling, welke laatstelijk aan onderscheidene vakken van administratie, onder het ministerie van financiën ressorterende, is gegeven en reeds met den aanvang van het volgende jaar in werking zal worden gebragt, is over het algemeen gunstig door de leden beoordeeld, in het bijzonder voor zoo veel de geldelijke resultaten betreft, welke daardoor verkregen zijn. Men vertrouwt intusschen, dat het waakzaam toezigt op de invordering der belastingen ten gevolge van deze veranderde inrigting niet zal komen te lijden, en dat ook het bezwaar, hetwelk sommige leden hebben in het midden gebragt tegen de opdragt van het beheer over de middelen aan zulk een groot getal arrondissements-directeurs, als of daarvan eene te groote ongelijkheid in de toepassing der belasting wetten het gevolg zoude kunnen wezen, bij ondervinding zal blijken ongegrond te zijn geweest.

Ten einde evenwel met genoegzame kennis van zaken over de gepastheid en doelmatigheid der beraamde wijzigingen in het beheer der ontvangsten en belastingen te kunnen oordeelen, zou men wenschen die wijzigingen meer in de bijzonderheden en derzelver onderling verband te leeren kennen, en daartoe mededeeling te ontvangen van de grondslagen, waarop de plaats gehad hebbende regeling steunt, en tevens een vergelijkend overzigt te bekomen van de uitgaven, waarop ieder onderdeel vroeger was geraamd en die, welke daarvoor thans noodig worden geoordeeld.

Afdeeling I. *Kosten van het departement.* Men heeft opgemerkt, dat bij dit departement het beginsel is aangekleefd, om de ambtenaren en bedienden, die ten gevolge der voorgenomen reorganisatie zullen uitvallen, zonder onderscheid, of zij op den duur bruikbaar zijn of niet, op pensioen te stellen. Zulks heeft aan sommige leden aanleiding gegeven tot de vraag, of er in dit geval geene termen zouden hebben bestaan, om aan de meest bruikbare ambtenaren, wier diensten men veelligt bij opkomende vacatures spoedig weder zoude kunnen behoeven, althans gedurende een bepaald getal jaren, wachtgeld te verleenen, en of niet hierdoor, zoowel in het belang van de schatkist als van de uitvallende ambtenaren zelven, gehandeld ware geworden?

Op den overgelegden toelichtenden staat wordt thans niet meer, zoo als vroeger het geval pleeg te zijn, aanwijzing gevonden van het *getal* van ambtenaren en bedienden, die tot het departement behooren, maar slechts eene globale opgave van de som, welke voor iedere klasse van geëmploijeerden wordt noodig geoordeeld. Men zou wenschen, dat in het vervolg dit getal weder in de staten wierd uitgedrukt.

Onder deze afdeeling heeft men uitgetrokken gevonden eene som van *f* 7,666 voor traktementen van de inspecteurs-generaal, terwijl onder de Vde en VIde afdeelingen voorkomen twee inspecteurs generaal ad *f* 8,000, en onder de VIIde afdeeling een inspecteur-generaal ad *f* 4,666. Men zou verlangen, met den aard der betrekkingen, welke door die hoofdambtenaren vervuld zullen worden, eenigzins meer van nabij bekend te worden gemaakt.

Afdeeling II. *Administratie der nationale schuld.* Algemeen heeft men het verlangen te kennen gegeven, om van de regering eene opgave te ontvangen van het jaarlijksche bedrag der inkomsten van de administratie van het grootboek, met aanduiding van de bronnen, waaruit dezelve voortvloeijen. Volgens eene opgave, in den jare 1831 medegedeeld, zouden die inkomsten destijds gemiddeld *f* 40,000 's jaars hebben bedragen.

Afdeeling III. *Administratie der publieke schatkist.* Men heeft te vergeefs naar afdoende redenen gezocht voor de, naar het schijnt, zeer ongelijkmatige verhouding van het getal der agenten van 's rijks schatkist in de onderscheidene provinciën en het bedrag van hunne bezoldigingen. Men verklaart althans niet te bevroeden, waarom voor Vriesland en Groningen DRIE agenten noodig worden gerekend, en voor Gelderland zelfs, blijkens de plaats gehad hebbende benoemingen, VIER (hoezeer bij den toelichtenden staat slechts *drie* schijnen bedoeld te zijn), terwijl voor Noord-Braband TWEE agenten voldoende worden geacht; noch uit welken hoofde aan den eene agent *f* 3,500, aan den anderen slechts *f* 2,000 voor jaarwedde is toegelegd. Men wenscht omtrent dit punt inlichtingen te bekomen, zoo mede omtrent den post van *f* [illegible] voor transportkosten van gelden door de agenten van de schatkist, welke thans voor het eerst op de begrooting voorkomt en eenige toelichting schijnt te behoeven.

Vermits, ten gevolge van de regeling van het beheer der schatkist, de agenten wederom rijks-ambtenaren zijn geworden en niets alzoo schijnt te beletten, dat hun, even als vroeger aan de ontvangers generaal, ook het werk der boekhouding worde opgedragen, zoo schijnen er dan ook thans voor het voortdurend behoud der administrateurs van de schatkist geene overwegende redenen te bestaan, terwijl integendeel de vereeniging dier betrekkingen in denzelfden persoon, en uit het oogpunt van bezuiniging en voor het gerief der ingezetenen, voor zeer wenschelijk wordt gehouden. De leden hebben daarom bijkans eenstemmig het verlangen doen kennen, om de beweegredenen te vernemen, welke de regering tot het behouden der administrateurs op den bestaanden voet hebben geleid.

Op de som van *f* 1500, welke voor afloopende toelaag van den administrateur der schatkist in Zuid-Holland wordt opgedragen, is vrij algemeen aanmerking gemaakt. Men oordeelde, namelijk, dat het belang van de schatkist de intrekking dier toelaag vordert, waarin te minder bezwaar schijnt te bestaan, uithoofde de titularis reeds een aanzienlijk tractement (ad *f* 6000) geniet, terwijl men ook met zekerheid meende te weten, dat aan sommigen zijner ambtgenooten in andere provinciën en ook aan agenten, die vroeger mede in het genot van toelagen boven hunne bezoldiging waren, dezelve voor het vervolg zijn ontnomen, welke maatregel overigens volkomen werd gebillijkt.

Afdeeling IV. *Muntwezen, enz.* In verband met hetgeen op pag. 61 der memorie van beantwoording van het voorloopig verslag omtrent de eerst ingediende begrooting van het departement, ten aanzien van de inwisseling en opruiming van een paar oude muntspeciën, door de regering is medegedeeld, hebben sommige leden hunne bezorgdheid te kennen gegeven, dat de aldaar aangegevene wijze van handelen soms aanleiding zou kunnen geven, dat zoogenaamde oude munt, hier te lande of door den vreemdeling ter kwader trouw vervaardigd, bij ons ingevoerd en in omloop gebragt zoude worden. Die leden zouden verlangen te dien aanzien eenige nadere toelichting te bekomen.

Onder opmerking dat de kosten van den waarborg op de gouden en zilveren werken ongeveer een derde van de opbrengst van het middel verslinden, hebben sommige leden de meening

geuit, dat dezelve wel voor eenige inkrimping vatbaar zouden wezen.

Ten slotte is het verlangen te kennen gegeven, dat het aangekondigde nieuw ontwerp van wet op het regt van waarborg op de gouden en zilveren werken niet te lang achterwege moge blijven, daar het, volgens het gevoelen van vele leden, zeer wenschelijk is, dat in de bestaande ongelijkheid ten aanzien van de binnen 's lands vervaardigde werken en die welke van buiten worden ingevoerd, eenigzins spoedig worde voorzien.

Afdeeling V. *Directe belastingen, enz.* Bij de behandeling van deze afdeeling is de groote meerderheid der leden teruggekomen op de bedenkingen, vroeger reeds in het midden gebragt ten aanzien van het bestaande systema van heffing van leges. Men meende dat, voor zoo veel die heffing in het belang der schatkist in stand moet worden gehouden, dezelve noodwendig eene wettelijke regeling zou behoeven. Overigens werd de tegenwoordige wijze van heffing voor gebrekkig gehouden, als aanleiding moetende geven tot misbruiken en tot onzekerheid en onevenredigheid in het bepalen van de bezoldigingen der ambtenaren. In allen gevalle was men van gevoelen, dat de opbrengst der leges, als eene inkomst van het rijk, onder de middelen behoort te worden verantwoord, en daarentegen onder de uitgaven gebragt hetgeen daarvan aan de ambtenaren wordt uitgekeerd. Langs dien weg zou men althans een behoorlijk overzigt bekomen van de hoegrootheid der tractementen, welke door de ambtenaren van de rijksmiddelen worden genoten, waaromtrent thans eene bepaalde en juiste opgaaf onmogelijk schijnt. Men heeft zich te dien opzigte beroepen op de bestaande voorschriften ten aanzien van de leges door de stedelijke besturen geheven wordende, waarvan de geheele opbrengst onder de stedelijke inkomsten verantwoord wordt.

Op art. 1 van deze afdeeling heeft men eene uitgaaf gevonden van *f* 182,600 voor 130 controleurs. Wanneer men hierbij voegt de som van *f* 16,000, welke voor 16 controleurs onder artikel XI van deze afdeeling uitgetrokken is, dan verkrijgt men voor die ambtenaren het gezamenlijk cijfer van f 198,600 en dus f 40,800 meerder dan bij het laatst afgestemde ontwerp was voorgedragen. Men wenscht de reden voor deze verhooging te vernemen.

Bij die voordragt waren de kosten voor het *kadaster*, verspreid onder afdeeling IX en afdeeling VII, art. 2 en 6, te zamen uitgetrokken tot de som van f 125,650. Bij het onderhavig ontwerp worden die kosten voorgedragen, onder de art. 11 der 5de en 7 der 7de afdeelingen, tot een totaal bedrag van f 118,540, hetgeen alzoo slechts eene vermindering van f 7,110 zou aanbieden. Men verlangt te worden ingelicht, of deze som het geheel der besparing uitmaakt, hetwelk door de afschaffing van de afzonderlijke administratie van het kadaster zal worden verkregen.

Onder het 2de art. wordt een post gevonden ad f 48,000 wegens uitkeering van *drie* ten honderd aan de gemeentebesturen voor perceptie kosten van den accijns op het geslagt en het gemaal Men vraagt, hoedanig deze voordragt, welke voor de beide jaren 1844 en 1845 is gedaan, overeen te brengen zij met eene aanschrijving, dezer dagen bij de plaatselijke besturen ontvangen, waarbij hun voor het vervolg het genot van slechts eén ten honderd voor perceptie-kosten wordt toegezegd.

De som van f 60,000, welke onder het 4de artikel, behelzende de kosten van de scheepvaartregten op den Rijn, voor uitkeering aan de Nederlandsche stoomboot maatschappij is gebragt, slechts als eene gedeeltelijke aanvulling moetende beschouwd worden van hetgeen de sleeploonen minder hebben opgebragt dan de behoefte zou vereischen, zoo heeft men gevraagd, of het niet regelmatiger ware, dat die sleeploonen zelve, zoo mede de uitkeering van departement van koloniën te dezer zake, onder de inkomsten opgenomen wierden, en daarentegen in uitgaaf gebragt het volle montant van de huur der stoomslepers.

Sommige leden hebben hunne bevreemding te kennen gegeven, dat, in weêrwil van de herhaalde klagten wegens het hooge bedrag der kosten van vervolging en proceskosten, dezelve thans onder art. 9 van deze afdeeling, tot een hooger bedrag worden voorgedragen, dan daarvoor op de begrooting voor 1843 uitgetrokken is. Ook wenscht men inlichtingen te bekomen omtrent het fonds van 17 pCt. voor proceskosten, hetwelk voorkomt op bladz. 61 der laatst ingezonden staatsrekening en omtrent het gebruik, hetwelk van de inkomsten van dat fonds wordt gemaakt.

Ten slotte moet nog worden vermeld, dat men bij deze gelegenheid weder teruggekomen is op de bereids vroeger gemaakte bedenking ten aanzien van de zamenvoeging in hetzelfde artikel van geheel ongelijksoortige uitgaven, hoedanige vermenging van posten men blijft beschouwen als onregelmatig en strijdig met de vereischten eener welingerigte begrooting.

Afdeeling VI. *Fonds voor kwade posten.* Tusschen de hier uitgetrokken som van f 164,656.42, en die, voorkomende op de vastgestelde begrooting der middelen, heeft men een verschil van f 443.58 opgemerkt, waarvan men de oorzaak wenscht te vernemen.

Voorts heeft men ten aanzien van de bestemming, welke aan het in dezen bedoelde fonds wordt gegeven, aangemerkt, dat terwijl bij de wet van 12 julì 1821 (*Staatsblad* no. 9) alleen is bepaald, dat er twee opcenten op de hoofdsom der grondbelasting zullen geheven worden, *tot goedmaking der niet inkomende kosten*, er, te oordeelen naar de omschrijving van deze afdeeling, ook nog tot andere einden van de opbrengst dier heffing gebruik schijnt te worden gemaakt. Om echter met kennis van zaken daarover te kunnen oordeelen, verlangt men van de regering mededeeling te bekomen van de laatst goedgekeurde rekening van het fonds, waarin men tevens vooronderstelt de noodige inlichting te zullen vinden ten aanzien van de bestemming, die gegeven is aan de gelden, ten bedrage van f 50,000, welke vroeger uit het fonds aan het departement van binnenlandsche zaken, tot vergoeding van buitengewone rampen en tot andere liefdadige einden, werden uitgekeerd, maar welke uitkeering, zoo als onlangs door de regering is verzekerd geworden, thans heeft opgehouden plaats te hebben.

Afdeeling VII. *Indirecte belastingen.* Men heeft het verlangen te kennen gegeven, om inlichtingen te bekomen nopens het gebruik, dat tot dusverre is gemaakt van het een vijfde gedeelte van het salaris van de hypotheekbewaarders, hetwelk zij, ingevolge art. 2 van het koninklijk besluit van 4 februari 1841, verpligt zijn uit te keeren ter gedeeltelijke bestrijding van de kosten voor materieël en instandhouding van het kadaster.

Onder litt. *c.* van art. 5 heeft men eene uitgave wegens *briefporten* aangetroffen, hoedanige post ook voorkomt onder de Vde afdeeling. Zulks heeft de aandacht van sommige leden getrokken, die meenden, dat aan alle ambtenaren van de rijks-middelen voor hunne ambtelijke correspondentie vrijdom van briefport is toegekend, en die alzoo met betrekking tot den hier bedoelden post eenige opheldering zouden verlangen.

Ten aanzien van de bijeenvoeging van zeer ongelijksoortige uitgaven in ditzelfde 5de artikel, neemt men de vrijheid zich te gedragen aan de slot-aanmerking op afdeeling V.

Men had wel gewenscht, dat bij de reorganisatie, welke aan onderscheiden vakken van administratie, onder het departement van financiën ressorterende, is te beurt gevallen, ook de verbetering van de tegenwoordige inrigting der *loterij* in aanmerking had kunnen genomen worden. Niet alleen toch dat men de reorganisatie van de loterij wenschelijk acht, tot wegneming van de gebreken, welke die inrigting, naar het gevoelen van bevoegde beoordeelaars, aankleven, — maar men vertrouwt tevens, dat dezelve dienstbaar gemaakt zal kunnen worden tot daarstelling van eene minder kostbare administratie. Men vleit zich dan ook, dat de regering deze belangrijke aangelegenheid niet uit het oog zal verliezen.

Voorts zij hier nog vermeld, dat vele leden het tractement van den ontvanger-generaal te hoog blijven achten, niettegenstaande de vermindering, die hetzelve laatstelijk heeft ondergaan.

Afdeeling VIII. *Posterijen, enz.* Door zeer vele leden is de meening geuit, dat de administratie van de brieven-posterij op eenen te kostbaren voet is ingerigt en dat daarop evenzeer zou kunnen worden bezuinigd, als op de administratie der directe en indirecte belastingen. Die leden houden zich overtuigd, dat er inkrimping, zonder benadeeling van de dienst, zoude kunnen plaats hebben, zoo wel van het getal der ambtenaren van de posterij als van hunne bezoldiging; terwijl ook de vrij ruime toelagen voor huishuur en onderhoud van localen voor vermindering vatbaar worden geacht. Door de besparing, welke langs dien weg verkregen kan worden, zoo mede door eene doelmatige reorganisatie van de dienst der posterij, zou dan tevens de gelegenheid geboren worden om eenige meerdere uitbreiding aan het postwezen te geven, bij voorbeeld, door het getal der distributie-kantoren ten platten lande te vermeerderen, door de gelegenheden tot verzending van brieven tusschen de grootere steden te vermenigvuldigen, enz., aan al hetwelk men meent dat werkelijk behoefte bestaat. Men herinnere zich slechts de klagten, die niet zelden worden gehoord, over de trage expeditie en bezorging der brieven, waaromtrent als voorbeeld door sommige leden werd bijgebragt, dat zelfs tusschen de residentie en Rotterdam meermalen in de expeditie der brieven eene aanmerkelijke vertraging ondervonden is.

Er bestaan, naar het inzien van de meeste leden, geene redenen, om aan de directeuren en verdere ambtenaren der posterijen vrijdom van port toe te kennen, anders dan voor hunne ambtelijke correspondentie. Men wenscht daarom van de regering de stellige verzekering te bekomen, dat alle vroeger verleende of bij insluiping verkregen vrijdommen, met het in werking brengen van de tegenwoordige begrooting zullen worden ingetrokken en verboden, en alleen aan directeuren uitsluitend voor correspondentie over dienstzaken, maar in geen geval aan de mindere beambten of hunne onderhoorigen, vrijdom zal worden toegestaan.

Sommige leden hebben verlangd eenige opheldering te ontvangen met betrekking tot de vraag: of de bevoegdheid, aan de directeuren der postkantoren verleend, om zich met de distributie van dagbladen en tijdschriften te belasten, geene aanleiding tot misbruik heeft gegeven, en of de belangen van 's rijks schatkist door het verlies van de porto's, die anderzins bij het frankeren der dagbladen zouden betaald zijn, ten gevolge dier vergunning niet benadeeld zouden kunnen worden?

Afdeeling X. *Administratie der domeinen, enz* Door vele leden is het verlangen geuit, dat op nieuw bij de regering worde aangedrongen op den verderen en eenigzins spoedigen verkoop der domeinen, ten einde de administratie-kosten eene meerdere inkrimping zouden kunnen ondergaan. Ook wenscht men der regering aanbevolen te hebben, om in geen geval verlof te geven tot het onder 's hands verkoopen van domein-goederen, ook zelfs dan niet, wanneer eene eerste proeve mislukt mogt zijn, maar om liever in zoodanig geval eene nadere poging te doen, om de goederen in openbare veiling te verkoopen.

Op den toelichtenden staat wordt onder de perceptie- en reis-kosten een post gevonden ad *f* 21,000, voor de percentsgewijze belooning van de *ontvangers der registratie enz., met domein-ontvangsten belast*, en weder een post van *f* 700 wegens vergoeding van reis-kosten aan de *ontvangers, uitsluitend belast met domein-beheer.* Men verlangt te vernemen, of door laatstgemelde ambtenaren, moeten verstaan worden die *enkele* agenten van het domein, die behouden zullen worden, en of voor het overige aan het verlangen zal worden voldaan, om de ontvangers van de registratie, in den regel, met *alle* domein ontvangsten te belasten? Maar is dit de bedoeling, dan acht men de belooning, welke voor die ambtenaren thans wordt voorgedragen, en die bijna $2\frac{1}{2}$ per cent van de onzuivere opbrengst beloopt, veel te hoog en, daarbij in aanmerking nemende de ruime bezoldiging, welke zij als ontvangers der registratie genieten, geenszins in verhouding te staan met de onbeduidende vermeerdering van moeite en werkzaamheden, welke uit de opdragt der domein-ontvangsten voor hen zou kunnen voortvloeijen.

De aanmerking, hiervoren bij de Vde en VIIde afdeeling gemaakt, omtrent de zamenvoeging van geheel ongelijksoortige onderwerpen in één artikel, is ook geheel en zelfs in dubbele mate toepasselijk op het 3de artikel van de onderhavige afdeeling.

Men heeft opgemerkt, dat de ondervinding sedert lang het gemis heeft doen gevoelen aan reglementen van politie op de groote wegen, waaruit aanleiding tot ongelegenheden geboren wordt. Men acht het derhalve niet overbodig, om de aandacht der regering op dit punt te vestigen.

Afdeeling X. *Pensioenen.* Ofschoon de som, die als gevolg der plaats gehad hebbende herziening van de pensioenen voor dit departement afgetrokken is, in evenredigheid beduidender is, dan de aftrek voor hoofdstuk II en die voor het depart... van marine, zoo oordeelt men nogtans, dat dezelve ... genoegzaam in verhouding staat tot het totale montant ... pensioenen. Overigens geldt ook hier de bedenking, ... insgelijks met opzigt tot den staat van pensioenen van ... gemeld departement bereids is in het midden gebragt, ... onder de gepensioneerden sommige gevonden worden, ... aanspraak op pensioen eenigermate twijfelachtig voorkwam, of die althans niet op den pensioenstaat van het departement van financiën behoorden voor te komen; — dat voorts ... sommigen geene kwaliteit is opgegeven, en eindelijk dat onder de pensioenen onderscheidene worden genoemd, die ... *gratificatiën* zijn, of als zoodanig dienen beschouwd te worden, en dus hier niet te huis behooren.

Alvorens van dit hoofdstuk af te stappen en daarmede het tegenwoordig verslag te besluiten, moet de centrale afdeeling hier nog mededeelen, dat de meerderheid der leden heeft begrepen, dat er alsnu eene afschrijving zal behooren plaats te hebben van de bereids vastgestelde begrooting van het departement van binnenlandsche zaken tot het beloop van ... som, die bespaard zal worden ten gevolge van het wegvallen der bureaukosten, aan de gouverneurs der gewesten ... van het hun opgedragen beheer der middelen toegekend, ... dat alzoo eene daartoe strekkende voordragt van wet eerlang bij de Kamer verwacht zal mogen worden.

Aldus vastgesteld in centrale afdeeling, op woensdag den 6den december 1843.

Advertentiën.

Men is voornemens, op Donderdag den 14den December 1843, des voormiddags ten 11 ure, ten overstaan van den te *Arnhem* residerenden Notaris Mr. *GERARD VAN ECK*, bij toeslag te verkoopen:

Het **HUIS** en **ERVE**, te *Rosendaal*, behoorende tot de Nalatenschap van wijlen *JOHAN COENRAAD EIGENBROOD*; bij vorige Couranten breeder omschreven.

Ingezet en met de hoogen gebragt op : . . . *f* 542...

Nadere informatiën omtrent de verkoops-voorwaarden zijn te bekomen ten kantore van bovengenoemden Notaris.

In het *Heeren-Logement*, te *Vorden*, zullen, op Dingsdag den 19den December 1843, des voormiddags ten 10 ure, ten overstaan van den Notaris *J. J. DE RAADT*, te *Vorden*, in het openbaar verkocht worden:

Verscheidene perceelen zware **EIKEN-BOOMEN**, geschikt tot **PALEN**, **BALKEN**, **BERGROEDEN** en ander **TIMMERHOUT**; staande onder den Huize *Onstein*, Gemeente *Vorden*.

Aanwijzing is te bekomen bij den Werkbaas *ANDRIES RIJKELKAMP*,

De Notaris *J. KUIJK*, te *Wageningen*, zal op Woensdag den 13den December 1843, des middags om 12 uur, in het Logement *het Gelderlands Welvaren* aldaar, publiek, in 4 of 5 perceelen, verkoopen:

Ruim *Honderd* stuks **SCHOT-WILLIGEN**, zeer geschikt voor Klompenmakers, staande in *het Lange Hoeveslag*, onder *Wageningen*.

† † † *G. VAN ELDIK THIEME*, te *Arnhem*, zal op Woensdag en Donderdag, den 20sten en 21sten December 1843, telkens des voormiddags ten tien en des namiddags ten vijf ure publiek verkoopen:

Drie aanzienlijke verzamelingen van **BOEKEN**, **ATLASSEN**, **PLATEN** en **HEEL- en VERLOSKUNDIGE INSTRUMENTEN**, respectivelijk nagelaten door den Wel Edel Zeergeleeren Heer A. MOLL, *Med. doct. President der Geneeskundige Commissie voor Gelderland*, den Wel Edel Geboren Heer *H. CRAMER*, *Directeur der Brand-Waarborg-Maatschappij* te *Arnhem*, en den Wel Edelen Heer *W. BORGERS*, *Heel- en Verloskundige te Oldenbroek.* — Op *franco-aanvrage* wordt de Catalogus franco verzonden. Die aan Heeren Boekhandelaren ... per couvert der correspondenten verzonden.

Alom verzonden door denzelfden uitgever:

RHAPSODIEN VAN *PIETER PLAT*, *Dichter en Wijsgeer* te *Kraaijenest.* *f* 1.6..

† † † De ondergeteekende, onderwijzer te *Arnhem*, vraagt eenen **ONDERMEESTER** van den *derden rang*, die tevens de **FRANSCHE TAAL** magtig is. — Adres met gefrankeerde brieven, Rijnstraat No. 12, te *Arnhem*.

L. VAN DEN BOR.

Marktprijzen.

NIJMEGEN, 11 dec. 1843.

Tarwe ging heden zeer vlug van de hand; jarige *Cleefsche* en *Inlandsche* *f* 8.50 à *f* 9; *Nieuwe Hooglandsche* *f* 8.50 à *f* 9; *Nieuwe Cleefsche* en *Inlandsche* *f* 7 à *f* 8. — *Rogge* ging voor *f* 5 à *f* 5.25 vlug af; geringe soorten *f* 4.80 à *f* 4.75 — *Gerst* zeer begeerd: *f* 4.20 à *f* 4.50. — *Boekweit* ... voren: *f* 4.80 à *f* 5. 0. — *Haver* begeerd *f* 1.75 à *f* 2.75. — *Klaverzaad* zeer schaars; enkele klusjes werden voor 28 à ... centen per $\frac{1}{2}$ Nederlandsch pond gehouden en 25 à 27 centen geboden.

Waterhoogte te Arnhem.

Den 12 Dec. 2 El 3 Palm 5 Duim; gew. 0 duim; gev. 5 ...

Te Arnhem, bij C. A. THIEME, Boekdrukker.